

KOULUTUSASTELUOKITTELU

V3350 koulutusasteluokittelu

Tieto koulutusasteesta on varsin käyttökelpoista epidemiologisissa tutkimuksissa mitattaessa henkilön yleistä sosioekonomista asemaa tai asemaa työpaikalla. Etenkin niillä tutkittavilla, joiden ammatinimikkeet pitävät sisällään hyvinkin eritasoisia tehtäviä ja erilaisia töitä -autoklinikan aineistossa etenkin teollisuustyön yleisimmät ammattinimikkeet -tällainen lisäinformaatio on erityisen arvokasta. Peruskyselylomakkeen positio 71 sivulla 3 on varattu koulutusasteen mukaista luokittelua varten. Se on täytettävissä kysymysten 34. (peruskoulutus) ja 35. (ammatti- ja jatkokoulutus) vastausten perusteella.

Luokittelu suoritetaan Tilastokeskuksen koulutusluokittelun 1. painoksen (maaliskuu 1971) perusteella sen ensimmäisen numeron eli koulutusasteen parakuudella. Luokittelua sovelletaan sellaisenaan, paitsi varataan numero 9 sellaisille henkilöille, joiden koulutusaste ei ole tiedossa, tieto on puutteellinen tai koodaus ei muuten onnistu. Numeroa 9 ei esiinny Tilastokeskuksen luokittelussa.

Autoklinikan Helsingin selvittelyryhmä suorittaa koodaustyön Luttisen ja Heliövaaran johdolla. Työ aloitetaan Joensuun lomakkeista, joista 100 ensimmäisen miehen ja 100 naisen lomakkeet koodataan pilotmielessä rinnakkain -jokainen koodaaja erikseen toisistaan riippumatta. Tämän jälkeen lisäkoulutuksen ja/tai laadunvalvontakokeiden tarve arvioidaan ja varsinaisen aineiston koodaus aloitetaan.

Pyritään siihen, että jokainen koodaaja tekee tasaisesti suunnilleen yhtä suuren työpanoksen. Työ voitaneen suorittaa 1-1,5 kuukaudessa, mikäli kukin koodaaja pystyy irroittamaan siihen 1,5-2 tuntia päivässä; tämä ei haitanne selvittelyryhmän muita töitä.

Mikäli henkilöllä on useita oppiarvoja tai kursseja, koodaus suoritetaan korkeimman koulutusasteen mukaisesti. Kaikki vaikeat, epäselvät ja puutteelliset lomakkeet toimitetaan Heliövaaralle arvioitaviksi.

Luttinen huolehtii valmiiden koodien viemisestä tiedostoihin.

Vuokattujen mukaan suostua 1-gon-kotiin
OAKASTA

AU-PERUSKYSKELYLOMAKKEEN KOULUTUSASTE LUOKITTELU

Lisäohjeisto 1

Luokittelu suoritetaan Tilastokeskuksen systemaattisen luokittelun perusteella siten, että koodi vastaa mahdollisimman tarkasti ko. henkilön koulutuksen tasoa -koulutuksen pituus on siis vasta toissijainen kriteeri. Näinollen mikäli henkilöllä on useita oppiarvoja, koodaus suoritetaan korkeimman koulutusasteen mukaisesti (esim. ylioppilas + tekniikko = 4 kuten myös keskikoulututkinto + tekniikon tutkinto = 4).

Suurimpana vaikeutena on -puutteellisten tietojen ohella -se, ettei koulutuksia niiden eripituisuuden vuoksi ole aina helppoa verrata toisiinsa. Tilastokeskuksen luokittelu tarjoaa kuitenkin runsaasti malliesimerkkejä eri aloilta. Seuraavassa on esitetty tapauksia, jotka ovat vaikeita ja tulkinnanvaraisia.

Opinnot kesken

-esim. "yo joka opiskelee yliopistossa", yo + "taloustieteen opiskelija"

-yo=4, valmis henkilö olisi 6 tai 7

-tehdään kompromissi: valitaan koodiksi 5 } korkeakoulussa tai vastaavassa

-esim. kansakoulu + "ammattikoulussa" (tai vastaavassa)

-kansakoulu=1

-ammattikoulu käyty =3

-valitaan koodi 2

Kansakoulun käynyt henkilö, jolla lyhyehkö (n. $\frac{1}{2}$ v.) mutta ammatillisesti eriytynyt kurssi (kansanopisto, E-instituutti, kotiteollisuuskoulu tms.) -rajankäynti koodien 2 ja 3 välillä

-mikäli kurssin pituus ilmoitettu yli $\frac{1}{2}$ vuodeksi kokopäiväopiskelua, valitaan koodi 3 (esim. kotiteollisuuskoulun 1 v:n ompelijakurssi), mutta jos pituutta ei ole ilmoitettu tapauksessa, jossa koulutus ei ilmeisesti vastaa ammatikoulun tasoa ("ompelijan kurssi" tai "muurarin kurssi") eikä pituutta ilmoitettu tai se alle $\frac{1}{2}$ vuotta, on koodi 2. Jos kuitenkin useita tällaisia kursseja, voidaan harkinnan mukaan valita koodi 3. ("useita ompelijan kursseja")

Kansakoulu + lyhyemmät kurssit

-ajokorttia tai konekirjoituskurssia (pituus määrittelemättä) ei lasketa koulutukseksi, kuten ei myöskään muita vastaavia.

- rajankäynti koodien 1 ja 2 välillä
- kk + "vaajitsijan kuresi" tai + "kirjanpitokursi"
valitaan koodi 2

Toimenpiteet tulkintatapauksissa

- vältetään mahdollisuuksien mukaan koodia 9 (täysin epä-
määräinen)
- kirjataan todennäköinen koulutusastekoodi, mutta kaikista
tulkintatapauksista pidetään erillistä listaa, johon
tapaus merkitään lyhyesti
- esim. Keskikoulu + esimiesseminaari + motivaatiokursi = 2
kansakoulu + jatkuvaa työpaikkakoulutusta = 2 (?)
kiertokoulu + kielikursseja = 1

...

TÄHÄN TAPAAN

- näin taataan laadun tasaisuus
- kukin koodaaja pitää omaa luetteloaan
- epäselvissä tapauksissa konsultoidaan Heliövearaa